

Asbest en gezondheid

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal mineralen, die zijn opgebouwd uit microscopisch kleine, naaldachtige vezels. De vezels zijn niet te zien met het blote oog. De meest toegepaste typen asbest in Nederland zijn wit asbest, blauw asbest en bruin asbest. De kleur van het materiaal zegt niets over het type asbest. Blauwe platen asbest bevatten bijvoorbeeld niet per definitie blauw asbest.

Gebruik van asbest

Asbest is in het verleden vaak gebruikt in de bouw. Sinds 1993 zijn de meeste toepassingen van asbest verboden. In de meeste asbesthoudende producten zit wit asbest, vaak vermengd met andere typen asbest. Voorbeelden zijn:

- isolatieplaten bij kachels;
- golfplaten op schuren;
- koppelingsplaten en remvoeringen van auto's;
- onderlagen van bepaalde soorten vloerzeil.

In Overijssel en Gelderland is asbest in het verleden ook gebruikt als erfverharding en in wegen.

Hechtgebonden asbest en niet-hechtgebonden asbest

Er bestaat hechtgebonden asbest en niet-hechtgebonden asbest. Dit onderscheid zegt iets over de kans dat de asbestvezels in de lucht komen. Bij hechtgebonden asbest zitten de vezels stevig vast in het materiaal. Als dit materiaal in goede staat verkeert en niet wordt bewerkt of gesloopt, komen er geen vezels vrij. Bij niet-hechtgebonden asbest zijn de vezels niet of nauwelijks aan het dragermateriaal gebonden. De vezels kunnen dan gemakkelijk in de lucht komen en worden ingeademd.

Gezondheidsrisico's van asbest

Gezondheidsrisico's treden alleen op wanneer losse asbestvezels ingeademd worden. Asbestvezels in voedsel en water geven, voor zover nu bekend, geen gevaar voor de gezondheid.

Ziektes door asbest

Asbestvezels die in de lucht zweven, kunnen na inademing diep in de longen doordringen en ziektes veroorzaken. Het langdurig inademen van asbestvezels kan op den duur

longkanker, longvlieskanker, buikvlieskanker of stoflongen veroorzaken. Meestal zit er lange tijd tussen het inademen van de vezels en het ziek worden, vaak zo'n dertig á veertig jaar.

Kans op ziekte door asbest

Lang niet iedereen die asbestvezels inademt, krijgt daardoor kanker of stoflongen. De kans op deze ziektes wordt groter bij het langdurig inademen van hoge concentraties asbest. Door een eenmalig hoge blootstelling aan asbest wordt de kans op het krijgen van kanker of stoflongen nauwelijks hoger. Ook het type asbest dat iemand heeft ingeademd, speelt een rol. Blauw asbest en bruin asbest geven een grotere kans op kanker dan wit asbest. Ook als men rookt, wordt het risico op kanker door asbest groter.

Asbest in uw omgeving

Asbest in de lucht

Overall in Nederland kan de buitenlucht asbestvezels bevatten door slijtage van asbesthoudend materiaal, zoals remvoeringen van vrachtwagens. De hoeveelheid asbestvezels in de buitenlucht is echter zo klein, dat het gezondheidsrisico ook erg klein is.

Ter vergelijking:

- Gemiddeld krijgt één op de drie Nederlanders een vorm van kanker.
- Iemand die zijn leven lang tien sigaretten per dag rookt, heeft 10% meer kans op kanker.
- Iemand die zijn leven lang met iemand in huis woont die tien sigaretten per dag rookt, heeft 0,1% meer kans op kanker.
- Asbest in de buitenlucht geeft een extra kans op kanker van 0,0001%.

Asbest in de woning

Tot in de jaren '80 is in en om veel huizen asbest toegepast, vaak in de vorm van asbesthoudend cement. U kunt het daarom nog tegenkomen in uw woning. Bijvoorbeeld als brandwerend materiaal rond de cv-ketel, in vloerbedekking of in huishoudelijke apparaten die warmte uitstralen of aan warmte worden blootgesteld. Door bijvoorbeeld slijtage, zagen, schuren of boren kunnen asbestvezels in de lucht komen.

Hechtgebonden asbest hoeft u meestal niet te laten verwijderen. De asbestvezels zitten stevig vast in het materiaal. Het levert daarom geen gevaar op als het in goede staat verkeert en niet wordt bewerkt. Of in het geval van niet-hechtgebonden asbest maatregelen nodig zijn, hangt ervan af of het materiaal is afgeschermd. Verder is het belangrijk te weten of er asbest zit op een plaats waar regelmatig mensen komen.

Asbest in de bodem

Op sommige plekken zit asbest in de bodem. Dit komt vooral doordat puin, vermengd met asbest, in de bodem is gekomen. Bijvoorbeeld bij de sloop van een gebouw, of bij verharding van de grond. Zo lang asbest in de bodem zit, zijn er geen gezondheidsrisico's. De vezels kunnen niet in de lucht komen en daardoor kunnen ze ook niet worden ingeademd. Wanneer de bodem waar veel asbest in zit, wordt omgewoeld, of als het droog is en het waait, kunnen asbestvezels in de lucht komen. Het komt in Nederland echter zelden voor dat er hierdoor te veel asbestvezels in de lucht komen.

Asbestwegen

In Overijssel en Gelderland is asbest gebruikt als verhardingsmateriaal voor wegen, paden en erven. Er kunnen vezels loskomen en opsterven. De asbestvezels kunnen dan worden ingeademd. In deze provincies worden de asbesthoudende wegen en paden gesaneerd.

Asbest in de woning, wat kunt u zelf doen?

Het is belangrijk zorgvuldig om te gaan met asbest in uw woning:

- Boor, schuur of zaag niet in asbesthoudend materiaal.
- Asbesthoudende vloerbedekking kunt u het beste gewoon laten liggen en bedekken met nieuwe vloerbedekking.
- Als asbesthoudende vloerbedekking versleten of beschadigd is, schakel dan een professioneel bedrijf in voor verwijdering.
- Bij beschadiging van asbesthoudend materiaal, moet u maatregelen nemen. Afhankelijk van de situatie betekent dat afdekken, behandelen (impregneren) of professioneel laten verwijderen.

Asbest in of op de bodem, wat kunt u zelf doen?

Is de grond verontreinigd met asbest? Dan is het belangrijk dat de asbesthoudende grond niet in uw woning komt. Spoel daarom uw schoeisel (schoenen, laarzen, etc.) goed schoon met water vóórdat u het huis binnengaat. Trek kleding die vies is geworden voorzichtig uit. Was de kleding direct in de wasmachine.

Denkt u dat er al asbest vanuit de tuin in uw woning terecht is gekomen? Neem gladde oppervlakken (vloer met laminaat of tegels, kasten, tafels, etc.) af met een vochtige doek zodat het stof niet kan opwaaien. Als u alleen afstof en stofzuigt, dwarrelen de stofdeeltjes op, en dalen even later weer neer. Het stof kan asbest bevatten. Als dit stof dan opdarrelt, neemt de kans toe dat u asbestvezels inademt.

Meer informatie

- Voor meer informatie over asbest en gezondheid, kunt u contact opnemen met het Team Milieu en Gezondheid van GGD Gelderland-Midden via 088 355 63 00 of via milieu-en-gezondheid@vggm.nl.
- Voor meer informatie over het verwijderen van asbest in uw woning, kunt u contact opnemen met uw gemeente.
- Uitgebreide informatie over asbest in woningen, herkennen en verwijderen van asbest, kunt u vinden op de website: www.rijksoverheid.nl.
- Meer informatie over de sanering van asbestwegen in het kader van de Saneringsregeling asbestwegen, kunt u vinden op www.saneringasbestwegen.nl.